

**ข้อกำหนดกฎเกณฑ์แรงดันกระเพื่อม
ที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน**

คณะกรรมการปรับปรุงความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า

- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- การไฟฟ้านครหลวง
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

คำนำ

คณะกรรมการปรับปรุงความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ได้พิจารณาเห็นว่าคุณภาพไฟฟ้า (Power Quality) เป็นสิ่งสำคัญในการใช้ไฟฟ้า สมควรให้มีการวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์วิธีตรวจสอบและขีดจำกัดของฮาร์โมนิก (Harmonics) , ไฟกะพริบ (Flickering) และแรงดันกระเพื่อม (Voltage Fluctuation) สำหรับลูกค้าผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทรวมทั้งการบังคับใช้ข้อกำหนดกับลูกค้าผู้ใช้ไฟฟ้าที่มีระบบไฟฟ้าซึ่งก่อให้เกิดฮาร์โมนิก , ไฟกะพริบ และแรงดันกระเพื่อมด้วย

เพื่อวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ดังกล่าว คณะกรรมการปรับปรุงความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้าจึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2 / 2538 วันที่ 1 พฤศจิกายน 2538 ให้ตั้งคณะทำงานกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับฮาร์โมนิกและแรงดันกระเพื่อม ซึ่งภายหลังได้เปลี่ยนเป็น คณะทำงานศึกษาและกำหนดค่าที่เหมาะสมของ Power Quality ประกอบด้วย

1. นายวันชัย สيناโรจน์	รองผู้อำนวยการฝ่ายบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า	กฟน.	ประธานคณะทำงาน (ตั้งแต่ 1 พ.ย 2538 ถึง 23 ต.ค 2539)
2. นายสมบัติ กำกัฒนชัย	วิศวกรไฟฟ้า 10 ฝ่ายวางแผนและพัฒนาระบบไฟฟ้า	กฟน.	ประธานคณะทำงาน (ตั้งแต่ 24 ต.ค 2539)
3. นายรังสรรค์ อัฐม โนลาก	หัวหน้ากองมาตรวัดพลังงานซื้อขาย	กฟผ.	รองประธาน
4. นายพงษ์ศักดิ์ หาญบุญญานนท์	รองผู้อำนวยการกองวิจัย	กฟภ.	รองประธาน
5. นายอนุสรณ์ ตติยปรีชา	ผู้ช่วยหัวหน้ากองวิศวกรรมสถานีไฟฟ้าแรงสูง	กฟผ.	คณะทำงาน
6. นายสาคร พยัคฆเรือง	วิศวกรระดับ 8 กองปฏิบัติการอุปกรณ์ควบคุมระยะไกล	กฟภ.	คณะทำงาน
7. นายชัยวัฒน์ ชัยมณีเทศ	รองผู้อำนวยการกองจัดการและสั่งการระบบไฟฟ้า	กฟน.	คณะทำงาน
8. นายนิวัติ ศรีกล้า	วิศวกรไฟฟ้า 5 กองระบบบริเลย์	กฟน.	คณะทำงาน
9. นายชยยุทธ จิตรพยัคฆ์	หัวหน้าแผนกศึกษาและวิเคราะห์ระบบพลังไฟฟ้า	กฟน.	คณะทำงาน และเลขานุการ

คณะทำงานได้เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมทำงานและร่วมประชุม ดังนี้

1. นายสุกิจ เกียรติบุญศรี	รองผู้อำนวยการกองวิศวกรรมไฟฟ้า	กฟน.	ที่ปรึกษา
2. นายชุมพล เวียงแสง	วิศวกรระดับ 6 ฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง	กฟผ.	

3. นายชนพงษ์ สุวรรณศรี	วิศวกรระดับ 4 ฝ่ายวิศวกรรมระบบส่ง	กฟผ.
4. นายดำรงค์ กมลพัฒนานันท์	วิศวกรระดับ 4 ฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง	กฟผ.
5. นายพิมล พงษ์โสภณ	วิศวกรระดับ 4 ฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง	กฟผ.
6. นายกิตติภัทร์ บัวเข้ม	วิศวกรระดับ 4 ฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง	กฟผ.
7. นายประจันต์ สอนคง	วิศวกรระดับ 4 กองปฏิบัติการอุปกรณ์ ควบคุมระยะไกล	กฟผ.
8. นายศักดิ์ชัย นรสิงห์	วิศวกรระดับ 4 กองวิจัย	กฟผ.
9. นายสนั่นยศ จันเสรณี	วิศวกรไฟฟ้า 5 กองบำรุงรักษาอุปกรณ์ สถานีย่อย	กฟผ.
10. นายมนัส อรุณวัฒนาพร	วิศวกรไฟฟ้า 4 กองวิศวกรรมไฟฟ้า	กฟผ. ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงานและคณะผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำ “ข้อกำหนดคกฏเกณฑ์เกี่ยวกับฮาร์โมนิกและแรงดันกระเพื่อม” สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมและบ้านอยู่อาศัย เสร็จตามที่ได้รับมอบหมายโดยอ้างอิงจากมาตรฐานสากล เช่น มาตรฐาน IEC , มาตรฐานของสหราชอาณาจักร (UK) และมาตรฐานของออสเตรเลีย (AS) โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำมาใช้ในประเทศไทย

เพื่อให้สะดวกในการใช้อ้างอิง ได้จัดทำข้อกำหนดเป็น 4 ฉบับดังนี้

1. ข้อกำหนดคกฏเกณฑ์ฮาร์โมนิกเกี่ยวกับไฟฟ้าประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรม
2. ข้อกำหนดคกฏเกณฑ์แรงดันกระเพื่อมเกี่ยวกับไฟฟ้าประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรม
3. ข้อกำหนดคกฏเกณฑ์ฮาร์โมนิกที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน
4. ข้อกำหนดคกฏเกณฑ์แรงดันกระเพื่อมที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน

โดยข้อกำหนดฉบับที่ 1 และ 2 มีจุดประสงค์เพื่อให้มีผลบังคับกับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรม ส่วนข้อกำหนดฉบับที่ 3 และ 4 มีจุดประสงค์เพื่อเสนอให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้นำไปพิจารณาบังคับกับผู้ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน

ข้อกำหนดคกฏเกณฑ์นี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการปรับปรุงความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า 3 การไฟฟ้าแล้ว

คณะกรรมการปรับปรุงความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า

สารบัญ

	หน้า
1. ขอบเขต	1
2. วัตถุประสงค์	1
3. มาตรฐานอ้างอิง	1
4. นิยาม	2
5. ข้อกำหนดแรงดันกระเพื่อม	4
เอกสารอ้างอิง	

1. ขอบเขต

ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ฉบับนี้จัดทำขึ้น โดยมีขอบเขตดังนี้

- 1.1 เพื่อเป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับขีดจำกัดและวิธีการตรวจสอบของแรงดันกระเพื่อม (Voltage Fluctuation) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย
- 1.2 เพื่อจัดส่งข้อกำหนดกฎเกณฑ์ให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) พิจารณารับบังคับใช้กับผู้ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้านตามความเหมาะสม
- 1.3 ใช้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ภายในบ้าน โดยใช้กับระบบไฟฟ้าแรงต่ำ แรงดันไม่เกิน 240 V และ 415 V สำหรับอุปกรณ์เฟสเดียวและสามเฟสตามลำดับ ความถี่ 50 Hz แต่ไม่รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้กับระบบที่มีแรงดันต่ำกว่า 220 V (Line to Neutral)

2. วัตถุประสงค์

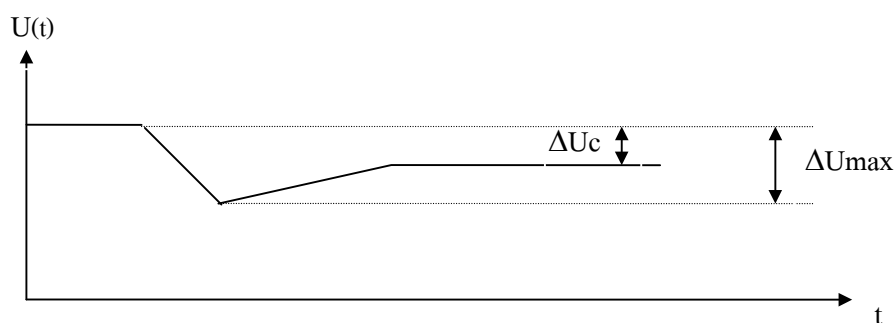
เพื่อกำหนดขีดจำกัดที่สามารถยอมรับได้ของระดับแรงดันกระเพื่อม (Voltage Fluctuation) ที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน

3. มาตรฐานอ้างอิง

- IEC 555 : Disturbances in Supply Systems Caused by Household Appliances and Similar Electrical Equipment
Part 1 : Definitions
- IEC 1000 : Electromagnetic Compatibility (EMC)
Part 3 : Limits
Section 3 : Limitation of Voltage Fluctuations and Flicker in Low Voltage Supply Systems for Equipment with Rated Current ≤ 16 A
Section 5 : Limitation of Voltage Fluctuations and Flicker in Low Voltage Supply Systems for Equipment with Rated Current Greater than 16 A

4. นิยาม

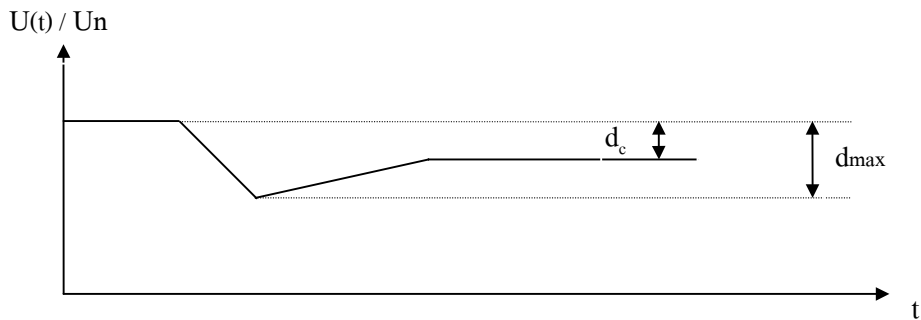
- 4.1 แรงดันเปลี่ยนแปลง (Voltage Change) - การเปลี่ยนแปลงของค่า RMS (หรือค่า Peak) ของแรงดันระหว่างค่าระดับแรงดัน 2 ระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคงที่ในระยะเวลาที่แน่นอนแต่ไม่กำหนดช่วงระยะเวลา
- 4.2 แรงดันกระเพื่อม (Voltage Fluctuation) - ชุดของแรงดันเปลี่ยนแปลง (Voltage Change) หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องของค่าแรงดัน RMS
- 4.3 แรงดันตกชั่วขณะ (Voltage Sag or Voltage Dip) - แรงดันลดลงตั้งแต่ร้อยละ 10 ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ครึ่งไซเคิลจนถึงไม่กี่วินาที โดยเกิดเนื่องจากการเดินเครื่องของมอเตอร์หรือโหลดขนาดใหญ่ หรือเกิดความผิดปกติพร่อง (Fault) ในระบบไฟฟ้า
- 4.4 แรงดันเปลี่ยนแปลงสูงสุด (Maximum Voltage Change , ΔU_{max}) - ความแตกต่างระหว่างค่า RMS สูงสุดและต่ำสุดของลักษณะแรงดันเปลี่ยนแปลง $U(t)$ (พิจารณารูปที่ 4-1)
- 4.5 แรงดันเปลี่ยนแปลงภาวะคงที่ (Steady-State Voltage Change , ΔU_c) - ความแตกต่างระหว่างแรงดันภาวะคงที่ 2 ค่าที่อยู่ใกล้เคียงกัน แบ่งแยกโดยแรงดันเปลี่ยนแปลงอย่างน้อย 1 ชุด (พิจารณารูปที่ 4-1)

รูปที่ 4-1 แสดงแรงดันเปลี่ยนแปลงแบบต่างๆ

- 4.6 แรงดันเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์สูงสุด (Maximum Relative Voltage Change , d_{max}) - อัตราส่วนระหว่างแรงดันเปลี่ยนแปลงสูงสุด ΔU_{max} ; $N^{\circ}A\text{S}^{\circ}N^{\circ}$ Nominal V , U_n (พิจารณารูปที่ 4-2)

4.7 แรงดันเปลี่ยนแปลงภาวะคงที่สัมพัทธ์ (Relative Steady-State Voltage Change , d_c) - อัตราส่วนระหว่างแรงดันเปลี่ยนแปลงภาวะคงที่ ΔU_c ; $\frac{\Delta U_c}{U_n}$ Nominal Voltage , U_n (พิจารณารูปที่ 4-2)

รูปที่ 4-2 แสดงแรงดันเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์แบบต่างๆ

4.8 ไฟกะพริบ (Flicker) - ความรู้สึกในการมองที่ไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากการกระตุ้นจากระดับของแสงสว่างที่มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามเวลา โดยเกิดจากการป้อนแรงดันกระแสเพื่อให้อุปกรณ์ Coiled-Coil Filament 230 V / 60 W

4.9 เครื่องวัดไฟกะพริบ (Flickermeter) - เครื่องมือที่ออกแบบสำหรับใช้วัดปริมาณที่เกี่ยวข้องกับไฟกะพริบ (โดยปกติใช้วัดค่า Pst และ Plt)

4.10 ดรรชนีไฟกะพริบระยะสั้น (Short Term Flicker Indicator , Pst) - ค่าที่ใช้ประเมินความรุนแรงของไฟกะพริบในช่วงเวลาสั้นๆ(10 นาที)

4.11 ดรรชนีไฟกะพริบระยะยาว (Long Term Flicker Indicator , Plt) - ค่าที่ใช้ประเมินความรุนแรงของไฟกะพริบในระยะยาว (2-3 ชั่วโมง) โดยหาได้จากค่า Pst ตามสูตร

$$\sqrt[3]{\frac{1}{n} \sum_{j=1}^{j=n} (Pst_j)^3}$$

n = จำนวนของค่า Pst ในช่วงระยะเวลาที่หาค่า Plt

ช่วงระยะเวลาที่แนะนำ คือ 2 ชั่วโมง ดังนั้น n = 12

4.12 จุดต่อร่วม (Point of Common Coupling ,PCC) - ตำแหน่งในระบบของการไฟฟ้าที่อยู่ใกล้กับผู้ใช้ไฟฟ้าที่สุด ซึ่งผู้ใช้ไฟฟ้าย่อยอื่นอาจต่อร่วมได้

4.13 เครื่องมือที่เคลื่อนย้ายได้ (Portable Tool) - อุปกรณ์ไฟฟ้าที่สามารถยกหรือจับถือได้ในระหว่างการทำงานปกติ และใช้งานในช่วงเวลาสั้นๆเท่านั้น (2-3 นาที)

4.14 อุปกรณ์สามเฟสสมดุล (Balanced Three-Phase Equipment) - อุปกรณ์ที่มีพิกัดกระแสในสายเส้นไฟ (Line) ของแต่ละเฟสต่างกันไม่เกินร้อยละ 20

5. ข้อกำหนดแรงดันกระเพื่อม

5.1 กรณีอุปกรณ์ที่มีกระแสพิกัดไม่เกิน 16 แอมแปร์

5.1.1 การประเมินค่าแรงดันกระเพื่อม

(1) การประเมินค่าแรงดันเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ (d)

สามารถหาได้จากการวัดโดยตรง หรือคำนวณหาจากค่ากระแสอินพุทของอุปกรณ์และค่าอิมพีแดนซ์อ้างอิงของวงจร ตามรายละเอียดใน IEC 1000-3-3 Clause 4.1

(2) การประเมินค่าครรชนีไฟกะพริบระยะสั้น (Pst)

ก. วิธีวัด โดยตรง โดยใช้ *Flickermeter* แรงดันกระเพื่อมทุกประเภทสามารถหาค่าได้โดยตรงโดยใช้ *Flickermeter* ที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดใน IEC 868

ข. วิธี *Simulation* ในกรณีที่ทราบรูปคลื่นของแรงดันเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ d(t) ค่า Pst สามารถประเมินได้จาก *Computer Simulation*

ค. วิธีวิเคราะห์ สำหรับรูปคลื่นแรงดันเปลี่ยนแปลงบางประเภทเช่น Double Step , Ramp , Rectangular , Triangular และรูปคลื่นแรงดันเปลี่ยนแปลงขณะสตาร์ทมอเตอร์ สามารถประเมินหาค่า Pst ได้โดยการคำนวณตามรายละเอียดใน IEC 1000-3-3 Clause 4.2.3

ง. วิธีพิจารณาจากเส้นโค้ง $Pst = 1$ ในกรณีแรงดันเปลี่ยนแปลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีขนาดเท่ากัน และแยกจากกันด้วยช่วงเวลาที่ทำกัน สามารถใช้เส้นโค้งในรูปที่ 3-1 ในการพิจารณาขนาดของแรงดันเปลี่ยนแปลงที่สัมพันธ์กับค่า $Pst = 1$ สำหรับแต่ละค่าความถี่ในการเกิดแรงดันเปลี่ยนแปลง

(3) การประเมินค่าครรชนีไฟกะพริบระยะยาว (Plt)

ใช้ค่าครรชนีไฟกะพริบระยะยาว Plt ที่นิยามใน IEC 868 Appendix A.2 โดยใช้ค่า $N = 12$ ในกรณีทั่วไปจำเป็นต้องประเมินค่า Plt ถ้าอุปกรณ์มีการใช้งานปกติในแต่ละครั้งนานกว่า 30 นาที

5.1.2 ขีดจำกัดแรงดันกระเพื่อม

(1) Pst ต้องมีค่าไม่เกิน 1

(2) Plt ต้องมีค่าไม่เกิน 0.65

(3) แรงดันเปลี่ยนแปลงภาวะคงที่สัมพัทธ์ (d_c) ต้องมีค่าไม่เกินร้อยละ 3

(4) แรงดันเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์สูงสุด (d_{max}) ต้องมีค่าไม่เกินร้อยละ 4

แรงดันเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเปลี่ยนสวิตช์ด้วยมือ หรือเกิดขึ้นน้อยกว่า 1 ครั้งต่อชั่วโมง จะไม่พิจารณาจำกัดตามข้อ (1) และ (2) ส่วนขีดจำกัดตามข้อ (3) และ (4) ให้คูณด้วย 1.33

จำนวนแรงดันเปลี่ยนแปลงต่อคนาที

รูปที่ 5-1 เส้นโค้ง Pst = 1 สำหรับแรงดันเปลี่ยนแปลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีระยะห่างเท่ากัน

ตารางที่ 5-1

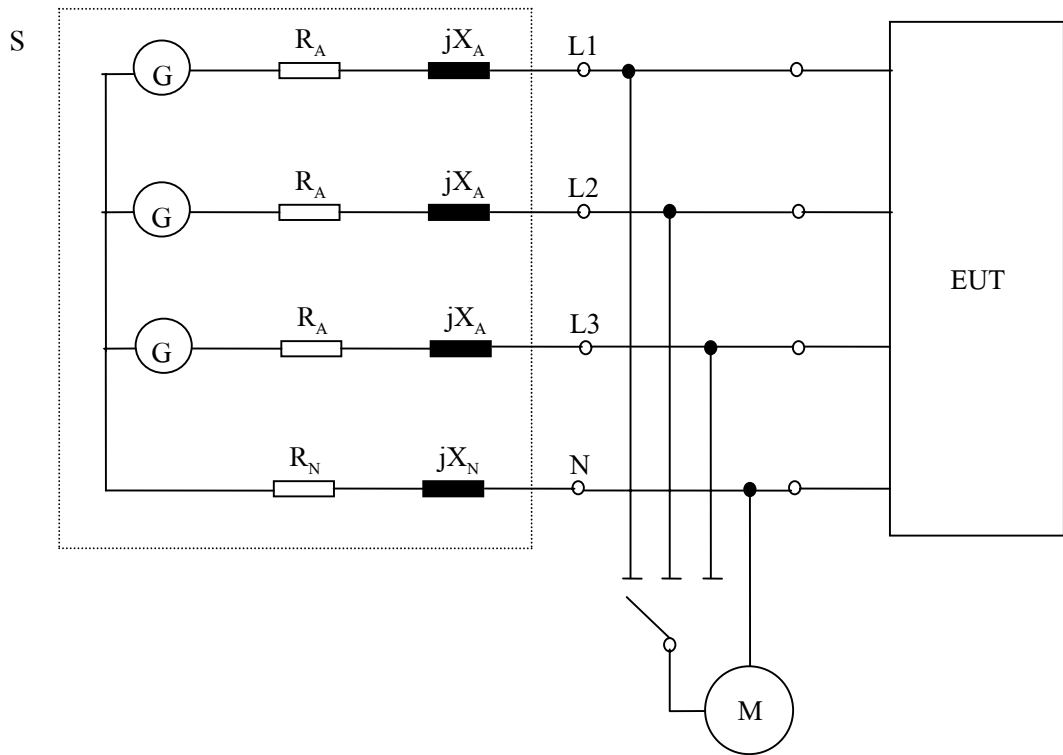
วิธีการประเมินค่าดรรชนีไฟกะพริบระยะสั้น

ชนิดของแรงดันกระเพื่อม	วิธีการประเมินค่า Pst
แรงดันกระเพื่อมทุกชนิด	- วัด โดยตรง
แรงดันกระเพื่อมทุกชนิด ในกรณีที่ทราบลักษณะแรงดันเปลี่ยนแปลงตามเวลา	- Simulation - วัด โดยตรง
แรงดันเปลี่ยนแปลงบางชนิดเช่น Double Step , Ramp , Rectangular , Triangular และแรงดันเปลี่ยนแปลงขณะส	- วิธีวิเคราะห์ - Simulation

ตัวหม้อเตอร์ ซึ่งมีอัตราการผลิตน้อยกว่า 1 ครั้งต่อวินาที	- วัดโดยตรง
แรงดันเปลี่ยนแปลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีช่วงห่างเท่ากัน	- ใช้เส้นโค้ง Pst = 1 ในรูปที่ 5-1

5.1.3 วิธีการและอุปกรณ์ในการทดสอบ

(1) การทดสอบอุปกรณ์ต้องทำการทดสอบกับวงจรอ้างอิงตามรูปที่ 5-2

EUT = อุปกรณ์ที่ทำการทดสอบ

M = เครื่องมือวัด

S = แหล่งจ่ายไฟทดสอบประกอบด้วย เครื่องกำเนิดแรงดัน G และ อิมพีแดนซ์อ้างอิง Z (รวมอิมพีแดนซ์ของเครื่องกำเนิดแรงดัน) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ :

$$R_A = 0.24 \Omega \quad jX_A = 0.15 \Omega \cdot \text{ที่ } 50 \text{ Hz}$$

$$R_N = 0.16 \Omega \quad jX_N = 0.10 \Omega \cdot \text{ที่ } 50 \text{ Hz}$$

รูปที่ 5-2 วงจรอ้างอิงสำหรับทดสอบอุปกรณ์เฟสเดียวและสามเฟส

(2) ความเที่ยงตรงในการวัด

ก.ขนาดของกระแสที่วัดต้องมีความเที่ยงตรงร้อยละ ± 1

ข.ค่าแรงดันเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ต้องมีความเที่ยงตรงรวมคิดจากร้อยละ ± 8 áÁíéò§ÍÓ§;ÑºèÒ d_{max}
ค.ค่าอิมพีแดนซ์รวมของวงจรยกเว้นอิมพีแดนซ์ของอุปกรณ์ที่ทำการทดสอบแต่รวมถึงอิมพีแดนซ์
ภายในของแหล่งจ่ายไฟต้องมีค่าเท่ากับอิมพีแดนซ์อ้างอิง

ง.ค่าอิมพีแดนซ์รวมต้องมีความมั่นคงและทนทานเพียงพอที่จะรักษาความเที่ยงตรงร้อยละ ± 8

$$\mu\text{Áí'çÑé'µÍ'ìÒ\text{Á}\cdot\text{ÉÍ}^\circ$$

(3) áÈ\text{Á}è§\text{"}èÒ\text{Á}\text{ä}\text{ç}\cdot\text{ÉÍ}^\circ

á\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\text{çÍ\text{§}\text{á}\text{È}\text{Á}\text{è}\text{§}\text{"}èÒ\text{Á}\text{ä}\text{ç}\cdot\text{ÉÍ}^\circ (\text{á}\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\text{à}\text{»}\text{Ò}\text{'}\text{Ç}\text{§}\text{Ñ}^1\text{Á}) \text{µ}\text{é}\text{Í}\text{§}\text{à}\text{'}\text{è}\text{Ò}\text{ì}\text{Ñ}^0\text{¼}\text{Ò}\text{ì}\text{Ñ}^1\text{'}\text{á}\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\text{çÍ\text{§}\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{¶}\text{é}\text{Ó}\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{Á}\text{Ò}\text{è}\text{Ò}\text{á}\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\text{à}\text{»}\text{ç}\text{¹}\text{è}\text{Ç}\text{§}\text{ } \text{á}\text{È}\text{é}\text{á}\text{'}\text{é}\text{á}\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\cdot\text{ÉÍ}^\circ 230\text{ V } \text{É}\text{Ó}\text{È}\text{Á}\text{Ñ}^0\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{à}\text{ç}\text{'}\text{È}\text{à}\text{'}\text{Ò}\text{Á}\text{Ç}\text{ } \text{È}\text{Á}\text{×}\text{Í}\text{ } 400\text{ V } \text{É}\text{Ó}\text{È}\text{Á}\text{Ñ}^0\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{È}\text{Ò}\text{Á}\text{ä}\text{ç}\text{'}\text{È}\text{ } \text{á}\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\cdot\text{ÉÍ}^\circ\text{µ}\text{é}\text{Í}\text{§}\text{Á}\text{Ñ}\text{ì}\text{È}\text{Ò}\text{è}\text{Ò}\text{Í}\text{Á}\text{Ù}\text{è}\text{À}\text{Ò}\text{Á}\text{á}\text{'}\text{Á}\text{é}\text{Í}\text{Á}\text{Á}\text{Ð} \pm 2\text{ } \text{çÍ\text{§}\text{è}\text{Ò}\text{á}\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\text{ Nominal } \text{á}\text{Á}\text{Ð}\text{Á}\text{Ò}\text{è}\text{Ò}\text{ç}\text{Ò}\text{Á}\text{¶}\text{Í}\text{è}\text{ } 50\text{ Hz } \pm \text{Á}\text{é}\text{Í}\text{Á}\text{Á}\text{Ð} 0.5\text{ } \text{è}\text{è}\text{Ò}\text{ç}\text{Ò}\text{Á}\text{à}\text{¼}\text{Ò}\text{é}\text{Á}\text{'}\text{Í}\text{Ò}\text{Á}\text{í}\text{Á}\text{Í}\text{Ò}\text{ì}\text{Á}\text{Ç}\text{Á}\text{ THD } \text{µ}\text{é}\text{Í}\text{§}\text{Á}\text{Ò}\text{è}\text{Ò}\text{µ}\text{è}\text{Ò}\text{ì}\text{Ç}\text{è}\text{Ò}\text{Á}\text{é}\text{Í}\text{Á}\text{Á}\text{Ð} 3

(4) \text{á}\text{è}\text{Ç}\text{§}\text{à}\text{Ç}\text{Á}\text{Ò}\text{È}\text{Ñ}\text{§}\text{à}\text{ì}\text{µ}\text{Ø}\text{ì}\text{Ò}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{ } T_p

$$\text{È}\text{Ó}\text{È}\text{Á}\text{Ñ}^0\text{ Pst} \quad - \quad T_p = 10\text{'}\text{Ò}\text{Ò}$$

$$\text{È}\text{Ó}\text{È}\text{Á}\text{Ñ}^0\text{ PIt} \quad - \quad T_p = 2\text{'}\text{Ñ}\text{è}\text{Ç}\text{á}\text{Á}\text{§}$$

(5) à§×\text{é}\text{'}\text{á}\text{ç}\cdot\text{Ñ}\text{è}\text{Ç}\text{ä}\text{»}\text{çÍ\text{§}\text{ì}\text{Ò}\text{Á}\cdot\text{ÉÍ}^\circ

$$\text{ì}\cdot\text{á}\text{¹}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{Ò}\text{ã}\text{'}\text{é}\text{Á}\text{Ð}^0\text{è}\text{Ç}\text{º}\text{è}\text{Ø}\text{Á}\text{Í}\text{Ñ}\text{µ}\text{à}\text{'}\text{Á}\text{Ñ}\text{µ}\text{Ò}$$

\text{µ}\text{é}\text{Í}\text{§}\text{µ}\text{Ñ}\text{é}\text{§}\text{ì}\text{Ò}\text{Á}\text{'}\text{Ò}\text{§}\text{Ò}\text{'}\text{á}\text{¹}\text{µ}\text{Ó}\text{á}\text{È}\text{'}\text{è}\text{§}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{ì}\text{é}\text{á}\text{È}\text{é}\text{à}\text{ì}\text{Ò}\text{'}\text{Ø}\text{'}\text{çÍ\text{§}\text{á}\text{Á}\text{§}\text{Ñ}^1\text{à}\text{»}\text{Á}\text{Ò}\text{è}\text{Á}\text{'}\text{á}\text{»}\text{Á}\text{§}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{ä}\text{é}\text{µ}\text{é}\text{Í}\text{§}\text{ì}\text{Ò}\text{Á}\text{Í}\text{ì}\text{ } \text{Á}\text{Ò}\text{È}\text{Ù}\text{§}\text{È}\text{Ø}\text{'}

\text{ç}\cdot\text{È}\text{Ó}\text{È}\text{Á}\text{Ñ}^0\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{Á}\text{Ò}\text{Ç}\text{§}\text{'}\text{Á}\text{è}\text{Ç}\text{º}\text{è}\text{Ø}\text{Á}\text{È}\text{Á}\text{Ò}\text{Á}\text{È}\text{è}\text{Ç}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{á}\text{Á}\text{ì}\text{í}\text{ì}\text{'}\text{Ò}\text{ì}\text{ì}\text{Ñ}^1

\text{Ç}\text{§}\text{'}\text{Á}\text{á}\text{µ}\text{è}\text{Á}\text{Ð}\text{È}\text{è}\text{Ç}\text{'}\text{Ð}\text{¼}\text{Ò}\text{'}\text{Ò}\text{Á}\text{³}\text{Ò}\text{à}\text{»}\text{ç}\text{'}\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{Á}\text{Ç}\text{º}\text{é}\text{'}\text{È}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{§}

\text{¶}\text{é}\text{Ò}\text{Ç}\text{§}\text{'}\text{Á}\text{à}\text{È}\text{Á}\text{è}\text{Ò}\text{'}\text{Ñ}\text{é}\text{'}\text{Á}\text{Ò}\text{á}\text{'}\text{Ç}\text{á}\text{'}\text{é}\text{Á}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{'}\text{Ð}\text{'}\text{Ó}\text{§}\text{Ò}\text{'}\text{Í}\text{Á}\text{è}\text{Ò}\text{§}\text{à}\text{»}\text{ç}\text{'}\text{Í}\text{Ó}\text{È}\text{Á}\text{Ð}\text{µ}\text{é}\text{Í}\text{ì}\text{Ñ}^1

\text{á}\text{Á}\text{Ð}\text{Ç}\text{§}\text{'}\text{Á}\text{è}\text{Ç}\text{º}\text{è}\text{Ø}\text{Á}\text{à}\text{È}\text{Á}\text{è}\text{Ò}\text{'}\text{Ñ}\text{é}\text{'}\text{Á}\text{Ò}\text{á}\text{'}\text{é}\text{Í}\text{ì}\text{á}\text{'}\text{º}\text{º}\text{á}\text{È}\text{é}\text{Á}\text{Ò}\text{ì}\text{Ò}\text{Á}\text{à}\text{Á}\text{Ò}\text{è}\text{Á}\text{È}\text{Á}\text{×}\text{Í}\text{È}\text{Á}\text{Ø}\text{'}\text{ì}\text{Ò}\text{Á}\text{'}\text{Ò}\text{§}\text{Ò}\text{'}\text{á}\text{¹}\text{à}\text{Ç}\text{Á}\text{Ò}\text{à}\text{'}\text{Ò}\text{Á}\text{Ç}\text{ì}\text{Ñ}^1

\text{á}\text{µ}\text{è}\text{¶}\text{é}\text{Ò}\text{Ç}\text{§}\text{'}\text{Á}\text{è}\text{Ç}\text{º}\text{è}\text{Ø}\text{Á}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{á}\text{Á}\text{ì}\text{ì}\text{Ñ}^1\text{à}\text{È}\text{Á}\text{è}\text{Ò}\text{'}\text{Ñ}\text{é}\text{'}\text{¶}\text{Ù}\text{ì}\text{í}\text{ì}\text{á}\text{'}\text{º}\text{º}\text{á}\text{È}\text{é}\text{á}\text{Á}\text{Ò}\text{è}\text{Á}\text{È}\text{Á}\text{×}\text{Í}\text{È}\text{Á}\text{Ø}\text{'}\text{ì}\text{Ò}\text{Á}\text{'}\text{Ò}\text{§}\text{Ò}\text{'}\text{¼}\text{Á}\text{é}\text{Í}\text{Á}\text{ì}\text{ } \text{Ñ}^1\text{ } \text{ì}\text{Á}\text{Ø}\text{è}\text{Á}\text{çÍ\text{§}\text{Ç}\text{§}\text{'}\text{Á}\text{è}\text{Ç}\text{º}\text{è}\text{Ø}\text{Á}\text{à}\text{È}\text{Á}\text{è}\text{Ò}\text{'}\text{Ñ}\text{é}\text{'}\text{Ð}\text{¼}\text{Ò}\text{'}\text{Ò}\text{Á}\text{³}\text{Ò}\text{à}\text{»}\text{ç}\text{'}\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{Á}\text{Ç}\text{º}\text{é}\text{'}\text{à}\text{'}\text{Ò}\text{Á}\text{Ç}

5.2 \text{ì}\text{Á}\text{³}\text{Ò}\text{Í}\text{Ó}\text{»}\text{ì}\text{Á}\text{³}\text{ì}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{Á}\text{Ò}\text{Ç}\text{§}\text{'}\text{Á}\text{è}\text{Ç}\text{º}\text{è}\text{Ø}\text{Á}\text{È}\text{Á}\text{Ò}\text{Á}\text{È}\text{è}\text{Ç}\text{'}\text{Ò}\text{è}\text{á}\text{Á}\text{ì}\text{í}\text{ì}\text{'}\text{Ò}\text{ì}\text{ì}\text{Ñ}^1\text{ } \text{Ç}\text{è}\text{Ò} 16\text{'}\text{á}\text{Í}\text{Á}\text{á}\text{»}\text{Á}\text{ì}

5.2.1 อุปกรณ์ที่มีกระแสพิกัดเกินกว่า 16 แอมแปร์ แต่สอดคล้องตามข้อกำหนดในข้อ 5.1 พิจารณาให้ต่อใช้งานกับระบบได้

5.2.2 อุปกรณ์ที่มีกระแสพิกัดไม่เกิน 75 แอมแปร์ ให้พิจารณาตามรายละเอียดดังนี้

กำหนดให้ Z_{sys} - อิมพีแดนซ์ของระบบซึ่งอุปกรณ์ต่อใช้งานอยู่

Z_{ref} - อิมพีแดนซ์อ้างอิง (ตามวงจรในรูป 5-2)

Z^* - อิมพีแดนซ์ของวงจรที่ทำการทดสอบ

- (1) อุปกรณ์ที่มีกระแสฟลักซ์ไม่เกิน 16 แอมแปร์ Z^* มีค่าเท่ากับ Z_{ref} แต่สำหรับอุปกรณ์ที่มีค่ากระแสฟลักซ์มากกว่า 16 แอมแปร์ Z^* จะมีค่าน้อยกว่า Z_{ref} โดยมีเงื่อนไขในการพิจารณาค่า Z^* ที่เหมาะสมดังนี้

ก. แรงดันตก ΔU (ใน % ของ V_n)

ข. I_{sc} / I_n (นั่นคือ X^* / R^*) ควรจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 0.75 (เช่นเดียวกับกรณีของอิมพีแดนซ์อ้างอิง)

- (2) ทำการทดสอบกับวงจรตามรูปที่ 5-2 ยกเว้นอิมพีแดนซ์อ้างอิง Z_{ref} ให้เปลี่ยนเป็น Z^* แทน ทำการวัดค่า d_c^* , d_{max}^* , P_{st}^* และ Plt^* เช่นเดียวกับที่วัดค่า d_c , d_{max} , P_{st} และ Plt ในข้อ 5.1 โดยเครื่องหมายดอกจันหมายถึงค่าที่วัดจาก Z^* ไม่ใช่ Z_{ref}

ถ้า Z^* ไม่เท่ากับ Z_{ref} ค่าที่วัดต้องนำมาคำนวณอีกครั้งดังนี้

$$d_c = d_c^* \cdot Z_{ref} / Z^*$$

$$d_{max} = d_{max}^* \cdot Z_{ref} / Z^*$$

$$P_{st} = P_{st}^* \cdot Z_{ref} / Z^*$$

$$Plt = Plt^* \cdot Z_{ref} / Z^*$$

นำค่า d_c , d_{max} , P_{st} และ Plt ที่ได้จากการคำนวณมาพิจารณาเปรียบเทียบกับขีดจำกัดในข้อ

5.1.2 ถ้าสอดคล้องตามขีดจำกัดดังกล่าว พิจารณาให้อุปกรณ์ขึ้นนั้นต่อใช้งานกับระบบได้

- (3) ถ้าอุปกรณ์ไม่สอดคล้องตามขีดจำกัดในข้อ 5.1.2 จะยอมให้ต่อใช้งานกับระบบได้ถ้าอิมพีแดนซ์ของระบบมีค่าน้อยกว่าอิมพีแดนซ์สูงสุดของระบบที่ยอมรับได้ (Maximum Permissible System Impedance) ในการคำนวณค่าอิมพีแดนซ์ของระบบให้ใช้ค่า d_c , d_{max} , P_{st} และ Plt จากที่คำนวณได้ในข้อที่ (2) ตามรายละเอียดดังนี้

สำหรับการเปลี่ยนสวิตช์ด้วยมือและการสวิตช์ที่เกิดขึ้นน้อยกว่า 1 ครั้งต่อชั่วโมง

$$|Z_{sys}| = |Z_{ref}| \cdot 1.33 \cdot 4\% / d_{max}$$

$$|Z_{sys}| = |Z_{ref}| \cdot 1.33 \cdot 4\% / d_c$$

สำหรับกรณีอื่นๆ

$$|Z_{sys}| = |Z_{ref}| \cdot 4\% / d_{max}$$

$$|Z_{sys}| = |Z_{ref}| \cdot 4\% / d_c$$

$$|Z_{sys}| = |Z_{ref}| \cdot (1/P_{st})^{3/2}$$

$$|Z_{sys}| = |Z_{ref}| \cdot (0.65/Plt)^{3/2}$$

ค่าต่ำสุดของ $|Z_{sys}|$ จะใช้ค่าที่น้อยที่สุดจากค่าที่คำนวณได้

5.2.3 พิจารณาเช่นเดียวกับวิธีการในข้อ 5.2.2 ส่วนขีดจำกัดของค่า Pst และ Plt ให้พิจารณาดังนี้

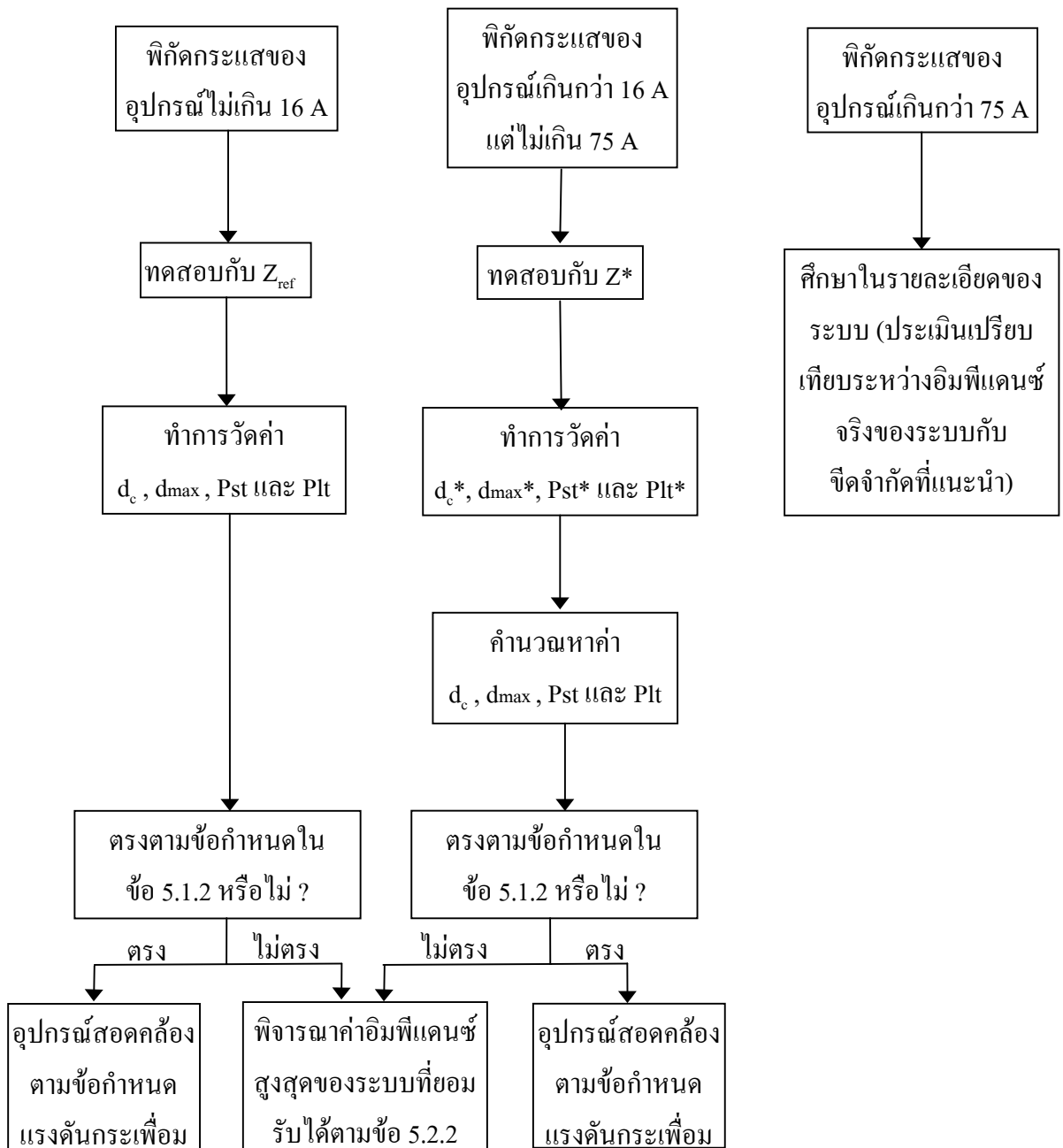
$$P_{st} = (S_L / S_{TR})^{1/3}$$

$$P_{lt} = 0.65 P_{st}$$

โดย $0.6 < P_{st} < 1$ ($0.6 < P_{st} < 1$)

S_L - ปรากฏการณ์ (Apparent Power) S_{TR} - ปรากฏการณ์ (Apparent Power)

S_{TR} - ปรากฏการณ์ (Apparent Power) MV/LV

รูปที่ 5-3 ไตอะแกรมแสดงวิธีการประเมินแรงดันกระเพื่อม

เอกสารอ้างอิง

1. IEC 555 : Disturbances in Supply Systems Caused by Household Appliances and Similar Electrical Equipment

Part 1 : Definitions

2. IEC 1000 : Electromagnetic Compatibility (EMC)

Part 3 : Limits

Section 3 : Limitation of Voltage Fluctuations and Flicker in Low Voltage Supply Systems for Equipment with Rated Current ≤ 16 A

Section 5 : Limitation of Voltage Fluctuations and Flicker in Low Voltage Supply Systems for Equipment with Rated Current Greater than 16 A